

Manueel plaatsen van bruinleem (Claytec Unterputz)

Voorbereiding ondergrond

Bruinleem hecht enkel mechanisch en moet daardoor op een voldoende ruwe ondergrond worden aangebracht. Deze ondergrond dient voldoende uitgedroogd te zijn (een vochtproblemen aanwezig!), vrij van zouten, draagkrachtig en niet poederig. Het voorbevochtigen van de ondergrond verlengt de verwerkingstijd maar is niet strikt noodzakelijk. Op te gladde ondergronden kan een grofkorrelverflaag worden aangebracht om de hechting te verzekeren.

Mogelijke ondergronden voor leem zonder voor te behandelen: baksteen, snelbouwsteen, cellenbetonsteen (Ytong) (eerst nat maken!), houtwolcementplaten (vb heraklith), ...

Mogelijke ondergronden voor leem mits grofkorrelverflaag: beton, oude draagkrachtige verflagen, sillicaatsteen, → 'gladde stenen'

Als men nog de keuze heeft vult men de sleuven van leidingen eerder op met gips dan met cementmortel, en zet men deze voldoende ruw.

Wat je moet weten over leem voor de verwerking

Leem heeft een zeer groot aantal bijzonder interessante eigenschappen. Voor de verwerking is de belangrijkste eigenschap dat het product enkel uithardt door extractie en verdamping van het water. Dit zorgt er voor dat leem niet uithardt in de kuip! Dit is dus al één stressfactor minder. De aangemaakte leem kan gerust, mits afgedekt, enkele dagen in de kuip blijven staan.

Er zijn qua verwerking echter ook een aantal nadelen aan verbonden. De belangrijkste waar men rekening mee moet houden is de krimp bij het drogen. Hierdoor kunnen barsten optreden, vooral bij ongelijkmatige diktes. Geen nood, deze zijn te verhelpen.

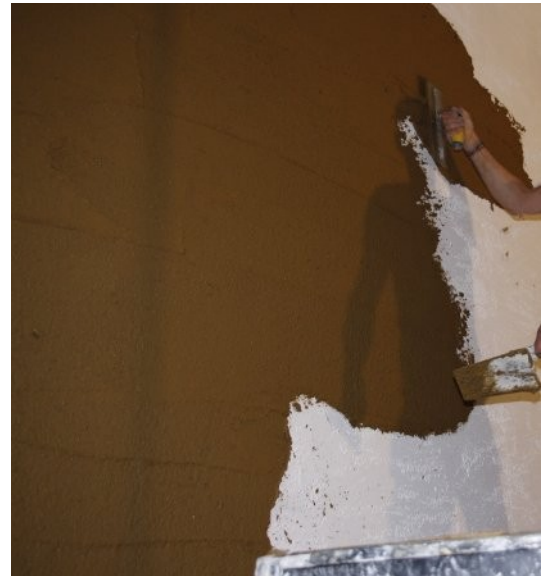
Aanmaken

Aan de leempleisterbasis bij aardvochtige pleisters ca. 10-15 % water, bij droge pleisters ca. 23 % water toevoegen en manueel of machinaal mengen. Best werkt een stevige mixer in een grote kuip, een betonmolen kan eventueel ook.

Aanbrengen zonder te egaliseren met rijlat

Gebruik voor het aanbrengen een truweel en een pleisterspaan. Schep de leem op de spaan en breng de leem tegen de muur in een gelijkmatige dikte. Begin bovenaan in de hoek en werk verder naar beneden. Vermijdt van de leem op te bouwen in dunne laagjes. Breng de leem in een gelijkmatige dikte van ongeveer 1 cm aan (uiteraard afhankelijk van de staat van de ondergrond) over circa 1 m². Druk de leem hard genoeg met de pleisterspaan aan om een goede hechting te verzekeren. Strijk hierna de leem in verschillende horizontale en verticale bewegingen met de pleisterspaan effen. Indien men een ongelijkmatige ondergrond wenst uit te vlakken mag men een dikte van 3,5 cm niet overschrijden met de Claytex Unterputz. Maak dan de leem niet te vochtig aan. Hoe droger men de mortel aanmaakt hoe dikker men deze kan plaats. Opgelet; te droge leem vermindert de hechting.

Aanbrengen van de leemmortel met egaliseren door middel van een rijlat

Indien men een strak en loodrechte leemmuur wil is het gebruik van een rijlat aangewezen. Dit vergt echter wat meer ervaring. Men controleert op voorhand de stand van de muur om in te schatten waar er ongeveer welke dikte leem moet aangebracht worden.

Men gaat te werk als boven beschreven voor het aanbrengen van de leem. Direct na het aanbrengen van een voldoende groot oppervlak wordt de leem met behulp van een rijlat zowel horizontaal als vertikaal afgestreeken. De plaatsen waar er nog te weinig leem staat worden bijgevuld, waar er te veel leem staat wordt deze afgestreeken met de rijlat. Dit herhaalt men tot het oppervlak mooi effen staat en overal aansluit bij de rijlat in de verschillende richtingen. Het aanwezige stro in de leem bemoeilijkt het werken met de rijlat. Door het stro worden er lijnen getrokken in het oppervlak. Men kan er voor kiezen deze zo te laten en deze pas terug in te vullen nadat de leem wat gedroogd is.

Wapenen

Indien er barsten in de ondergrond zijn, of er is een overgang van materiaal (vb baksteen naar beton) moet men plaatselijk een wapeningsnet in de leem aanbrengen. Men kan hiervoor jute wapeningsnet gebruiken of een kunststof net.

Bij zeer ongelijkmatige ondergrond kan een net de barstvorming in grote mate verhinderen. Het wapeningsnet wordt zo veel mogelijk aan de oppervlakte aangebracht. Dus de leem wordt eerst zo veel mogelijk vlak gezet waarna het wapeningsnet mooi gelijkmatig in de leem geduwd wordt met de pleisterspaan. Wacht niet te lang. Eens de leem een klein beetje is uitgedroogd is het niet meer mogelijk het net in de leem te duwen.

Eén of twee lagen leem

Op een zeer mooi gelijkmatige ondergrond is het mogelijk leem in één laag aan te brengen en volledig af te werken. In de praktijk is het echter dikwijls gemakkelijker én krijgt men een beter resultaat om in twee lagen te werken.

Een eerste laag zet men dan op minimum 8 mm dik waarbij men de ondergrond volledig uitvlakt en zo nodig de wapening voorziet. Men werkt deze laag niet te fijn af. Zeer grof opsponzen of eventueel horizontaal opkammen is voldoende. Deze laag laat men volledig drogen. Afhankelijk van de ondergrond, hoeveelheid leem, vochtigheidsgraad en temperatuur, duurt dit enkele dagen tot enkele weken.

Hierna plaatst men nog een tweede laag van ca 5 mm. Voor deze tweede laag kan men ook Claytec Oberputz grob of zelfs Claytec Oberputz fein gebruiken (deze laatste enkel voor een fijne laag van 3 à 4 mm op een reeds relatief mooi geplaatste eerste laag).

Met de tweede laag kan men alle eventuele krimpbarstjes en eventuele ongelijkmatige uitdroging wegwerken.

Dit is zeker aangewezen bij het werken op snelbouwsteen. Dikwijls tekenen, door de ongelijkmatige inzuiging tussen steen en voeg, de voegen zich af na de eerste laag leem.

Afwerking

Er zijn verschillende manieren van afwerking mogelijk. Men kan er voor kiezen om de leem met de plakspaan zo effen en glad mogelijk te zetten.

Voor een doe-het-zelver is het echter gemakkelijker om de leem af te werken met een polierspons. Op deze manier kan men nog zeer veel oneffenheden wegwerken in het oppervlak.

Men kan best minimaal 2 x sponzen. Een eerste maal nadat de leem een tijdje is 'aangetrokken'. Het water is wat in de ondergrond getrokken maar de leem is nog niet uitgedroogd (meestal na enkele uren, men kan de leem nog een beetje induwen maar deze blijft niet

aan de vingers kleven). Met de spons wrijft men (met voldoende water) in verschillende richtingen over het oppervlak. Als de leem nog te nat is wrijft men nog te veel in de diepte. Indien men te lang wacht krijgt men de strepen van de pleisterspaan zeer moeilijk weggewreven.

Na het sponzen krijgt men een korrelige structuur met vegen van de spons nog zichtbaar.

Indien men de leem nog fijner en beter veegvast wil kan men dit herhalen tijdens het verdere droogproces en zelfs een laatste keer na volledige uitdroging. Indien men nogmaals sponst na droging wordt het oppervlak fijner en worden de strootjes beter zichtbaar. Men maakt de spons niet te nat en het water moet regelmatig ververs worden om al te veel vegen op het oppervlak te vermijden.

Afwerking buitenhoeken

Leem leent zich perfect tot een organische vormgeving waarbij hoeken mooi kunnen worden afgerond. Men kan hiervoor best het metselwerk op de buitenhoeken een deel afslijpen.

Een strakke vormgeving is echter ook mogelijk. Men kan hiervoor op voorhand de geschikte hoekprofielen plaatsen. Deze moet men wel eerst met dotten gips plaatsen en volledig laten uitdrogen.

Droging

Het is belangrijk dat de leem na het aanbrengen voldoende snel kan drogen. Zorg voor voldoende verwarming en verluchting. Indien noodzakelijk dient een bouwdroger te worden ingezet. Als de droging te traag verloopt kan er, zoals op andere binnenpleisters, schimmelvorming optreden.

Verdere afwerking

De bruinleem kan indien gewenst nog verder worden afgewerkt. Men kan deze kleurloos fixeren om een betere veegvastheid te bekomen. Men kan de leem ook schilderen. Uiteraard gebruikt men dan best een goed waterdampdoorlaatbare natuurverf (leemverf, silicaatverf, kalkverf, ...). Men kan de leem ook nog verder fijn afwerken met een leemfinish, beschikbaar in een groot aantal kleuren.

Verbruik

Unterputz in big bag 1 m³ aardvochtig: 75 m² op 1 cm dik

Unterputz in zak 30 kg gedroogd: 2 m² op 1 cm dik

Opslag

Aardvochtige leem wordt aanbevolen om binnen de 3 maanden te gebruiken. Deze dient afgedekt en vorstvrij te worden opgeslagen.

Gedroogde leem is, indien droog bewaard, onbeperkt houdbaar.

